

Co-funded by the
European Union

European Fundamental Values in Digital Era

ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH
ERASMUS-JMO-2022-COE — Jean Monnet Actions in the field of
Higher Education: Centres of Excellence
Project: 101085385 — EFVDE

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Workshop for students
(no 7)

Co-funded by the
European Union

Європейські фундаментальні цінності в цифрову еру

Воркшоп для практиків є частиною проекту Центр Досконалості Жана Моне “Європейські фундаментальні цінності в цифрову еру”, 101085385 – EFVDE – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH, що фінансується Європейським Союзом.

Однак висловлені погляди та думки належать лише авторам і не обов’язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти і культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні орган, що надає гранти, не можуть нести за них відповідальності.

Co-funded by the
European Union

European Fundamental Values in Digital Era

Workshop for students no 7 (17 November 2023)

Agenda:

Liability of Intermediaries of Information society services in Ukraine and in the EU
Legal framework for digital content and digital services
EU-Ukraine Agreement of association and IP law in Digital Era

Topic:

Non-compete Agreements
Non-disclosure Agreements

Co-funded by the
European Union

Європейські фундаментальні цінності в цифрову еру

Воркшоп для студентів № 7 (17 листопада 2023)

Напрямки обговорення:

1. Договори про неконкуренцію (заборону конкуренції):
актуальні проблеми українського законодавства
2. Договори про нерозголошення конфіденційної
інформації та комерційної таємниці (NDA)

Тема:

Договори про утримання від вчинення конкурентних дій
«Non-compete Agreements»
Договори про нерозголошення
«Non-disclosure Agreements»

Co-funded by the
European Union

Договори про неконкуренцію (заборону конкуренції): актуальні проблеми українського законодавства

ДОГОВОРИ ПРО НЕКОНКУРЕНЦІЮ В УКРАЇНІ:

- консервативне ставлення з боку законодавства до такого засобу регулювання відносин між роботодавцем та працівником
- єдиний закон, де можна зустріти регулювання можливості укладання такого договору - Закон України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні»
- сфера поширення вищезазначеного закону - резиденти Дія.Сіті

Co-funded by the
European Union

А ЩО КАЖЕ ПРО ТАКИЙ ДОГОВІР УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО?

- Закон України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» не оперує поняттям «договір про неконкуренцію», проте містить поняття «договір про утримання від вчинення конкурентних дій», що за своєю суттю є однаковими.
- ч. 4 ст. 27: якщо договір не відплатний або укладений не у письмовій формі - договір нікчемний

Co-funded by the
European Union

ІСТОТНІ УМОВИ ДОГОВОРУ

- строк зобов'язання, що не може перевищувати 12 місяців після припинення відносин між фахівцем та резидентом Дія.Сіті
- територія дії зобов'язань
- вичерпний перелік діяльності, що вважаються конкуруючою діяльністю та/або осіб, які здійснюють конкуруючі дії
- матеріальні блага, які отримує фахівець за укладення та виконання умов такого договору

ЧИ ДОПУСКАЄ УКЛАДЕННЯ ТАКИХ ДОГОВОРІВ ТРУДОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО?

Не допускає через такі норми КЗпП України та Конституції України:

- ч.1 ст. 9 КЗпП України: Умови трудових договорів, які погіршують становище працівників порівняно з законодавством України про працю, є недійсними.
- ч.1 ст. 43 Конституції України: Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується.
- ч.1 ст. 5 КЗпП України: Держава гарантує працездатним громадянам, які постійно проживають на території України, вільний вибір виду діяльності.

Co-funded by the
European Union

Co-funded by the
European Union

ЧИ ДОПУСКАЄ УКЛАДЕННЯ ТАКИХ ДОГОВОРІВ ЦИВІЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО?

Не допускає через такі норми ЦК України та Конституції України:

- ч. 2 ст. 274 ЦК України: Обмеження особистих немайнових прав фізичної особи, встановлених цим Кодексом та іншим законом, можливе лише у випадках, передбачених ними.
- ч. 1 ст. 27 ЦК України: Правочин, що обмежує можливість фізичної особи мати не заборонені законом цивільні права та обов'язки, є нікчемним.
- ч. 1 ст. 43 Конституції України: Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується.

Co-funded by the
European Union

СУДОВА ПРАКТИКА

- не дуже багата та неоднозначна
- перебуває на стадії формування
- на даний час Верховний Суд не розглядав дану категорію справ

Co-funded by the
European Union

РІШЕННЯ АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ВІД 18.08.2014 р. У СПРАВІ 191/215/14-Ц

Що ж вирішив суд апеляційної інстанції?

Суд скасував рішення суду першої інстанції та вказав, що положення про неконкуренцію порушують ст. 43 Конституції України та ст. 9 КЗпП України, оскільки погіршують становище працівника: «Зазначена норма закону забороняє працівникові брати на себе обов'язки, не передбачені законодавством, тому що це погіршило б його становище порівняно з законодавством. Цим роботодавець спонукає іншу сторону договорів про працю, як правило найменш захищену - працівника, приймати на себе додаткові обов'язки або відмовлятися від своїх прав.

Трудові правовідносини, таким чином, консервуються на рівні мінімуму трудових прав працівників і максимуму їх обов'язків».

Co-funded by the
European Union

РІШЕННЯ АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ ВІД 10.07.2017 Р. У СПРАВІ 607/1440/17-Ц

Суть спору: позивач звернувся до суду з позовною вимогою визнати деякі положення трудового контракту недійсним, зокрема ці вимоги стосувались і положень про неконкуренцію.

Рішення суду першої інстанції: у задоволені позову відмовлено повністю.

Рішення апеляційного суду: строк у 3 роки і сам факт заборони працювати на конкурента не є порушенням норм Конституції України та КЗпП України, оскільки це було здійснено за угодою сторін.

Co-funded by the
European Union

Висновок

Договори про неконкуренцію (заборону конкуренції) не дозволені українським законодавством, за винятком випадків, коли такий договір укладається відповідно до Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової України» або коли є приватноправові відносини з іноземним елементом.

У такому випадку сторони можуть обрати право країни, в якій дозволено укладання таких договорів.

Тому на даному етапі договори про неконкуренцію є дуже сумнівними і можуть бути визнані судом недійсними.

Co-funded by the
European Union

ІНФОРМАЦІЯ

- є одним з найбільш цінних ресурсів у 21 столітті, її несанкціоноване використання та розповсюдження може завдати непоправних репутаційних та фінансових втрат.

Co-funded by the
European Union

Угода про конфіденційність, договір про нерозголошення, NDA...

Документ, який укладається з метою захисту певної інформації від її незаконного розголошення чи використання.

При укладенні договору про конфіденційність і нерозголошення інформації сторони керуються принципом свободи договору. З провадженням особливого правового режиму для резидентів Дія.Сіті нормативне регулювання договору про нерозголошення було формалізовано у спеціальному законі.

А саме Законі України «Про Закон про стимулювання розвитку цифрової економіки»

Co-funded by the
European Union

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ

Досвід укладання угод про конфіденційність прийшов до нас із європейських країн та США, де законодавством чітко регулюється та приділяється пильна увага питанню безпеки конфіденційної інформації.

Процес укладання договору про нерозголошення конфіденційної інформації (Non-disclosure agreement) походить з англо-американської правової системи і на сьогодні активно використовується в Україні та зарубіжних країнах.

NDA може існувати як окремий договір або бути частиною основного договору.

Co-funded by the
European Union

Конфіденційна інформація

Це відомості, які знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні окремих фізичних чи юридичних осіб і поширюються за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов.

Визначення поняття «конфіденційна інформація» викладено у ст. 21 Закону України «Про інформацію».

Co-funded by the
European Union

КОМЕРЦІЙНОЮ ТАЄМНИЦЕЮ Є ІНФОРМАЦІЯ

- є інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою;
- не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність;
- була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію.

Co-funded by the
European Union

ІСТОТНИМИ УМОВАМИ ДОГОВОРУ ПРО НЕРОЗГОЛОШЕННЯ Є:

- строк, протягом якого фахівець або інша особа зобов'язується не розголошувати інформацію з обмеженим доступом резидента Дія.Сіті або стосовно резидента Дія.Сіті;
- визначення інформації, на яку зобов'язання про нерозголошення.

Co-funded by the
European Union

НАВІЩО УКЛАДАТИ ДОГОВІР NDA?

Основним призначенням договору про нерозголошення є збереження інформації в обмеженому колі осіб.

До такої інформації, до прикладу, можна віднести:

- інформацію про проект, бізнес-ідеї, ноу-хау;
- інформацію про контрагентів, клієнтів;
- інформацію про стратегію розвитку бізнесу;
- інформацію про методи управління компанією та ін.

Co-funded by the
European Union

ВИДИ ДОГОВОРІВ NDA

- Універсальний NDA
- NDA співробітництва
- NDA під час працевлаштування
- NDA під час продажу бізнесу
- NDA з підрядниками або постачальниками
- NDA в інтелектуальній власності.

Co-funded by the
European Union

СКЛАДОВІ ЕЛЕМЕНТИ ДОГОВОРУ NDA

1. Визначення конфіденційної інформації.
2. Обов'язки сторін.
3. Обмеження використання.
4. Термін дії.
5. Виключення.
6. Відповідальність.
7. Юрисдикція та вирішення спорів.

Co-funded by the
European Union

ЧИ МОЖНА ПРИМУСИТИ ПРАЦІВНИКА ПІДПИСАТИ ТАКИЙ ДОГОВІР?

Договір про нерозголошення комерційної таємниці в рамках трудових відносин не є обов'язковим для роботодавця, проте у випадку його введення у дані відносини (згідно зі ст. 139 КЗпП) на працівників покладається обов'язок своєчасно і точно виконувати вже таке розпорядження власника або уповноваженого ним органу.

Звідси якщо робота з відповідною інформацією входить до трудових обов'язків, працівник зобов'язаний дотримуватися розпоряджень роботодавця щодо порядку захисту комерційної таємниці.

Co-funded by the
European Union

ОТЖЕ,

Договір про нерозголошення конфіденційної інформації та комерційної таємниці (NDA) є юридичним угодою між сторонами, що регулює обмін конфіденційною інформацією. Він встановлює зобов'язання сторін зберігати конфіденційні дані в таємниці та обмежує їхнє використання без попередньої згоди. Даний договір має за мету захистити інтереси сторін і забезпечити конфіденційність інформації, обміну якою вони можуть здійснювати в рамках спільних проектів чи співпраці

Co-funded by the
European Union

Опитування про фундаментальні європейські цінності

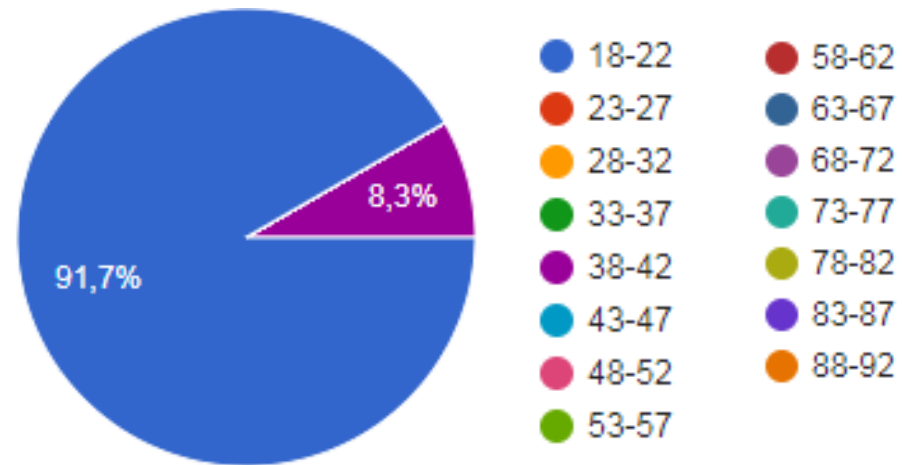
Учасників воркшопу - 29

Погодились взяти участь у анонімному опитуванні - 12

Питання 1: Вкажіть ваш вік?

Відповіді:

Вік 18-22 – 91,7%; вік 38-42 – 8,3%.

Co-funded by the
European Union

Опитування про фундаментальні європейські цінності

Питання 2: Ви займаєтеся або плануєте займатися діяльністю у сфері?

Відповіді:

Право – 75%

ІТ – 16,7%

Комунікації – 8,3%

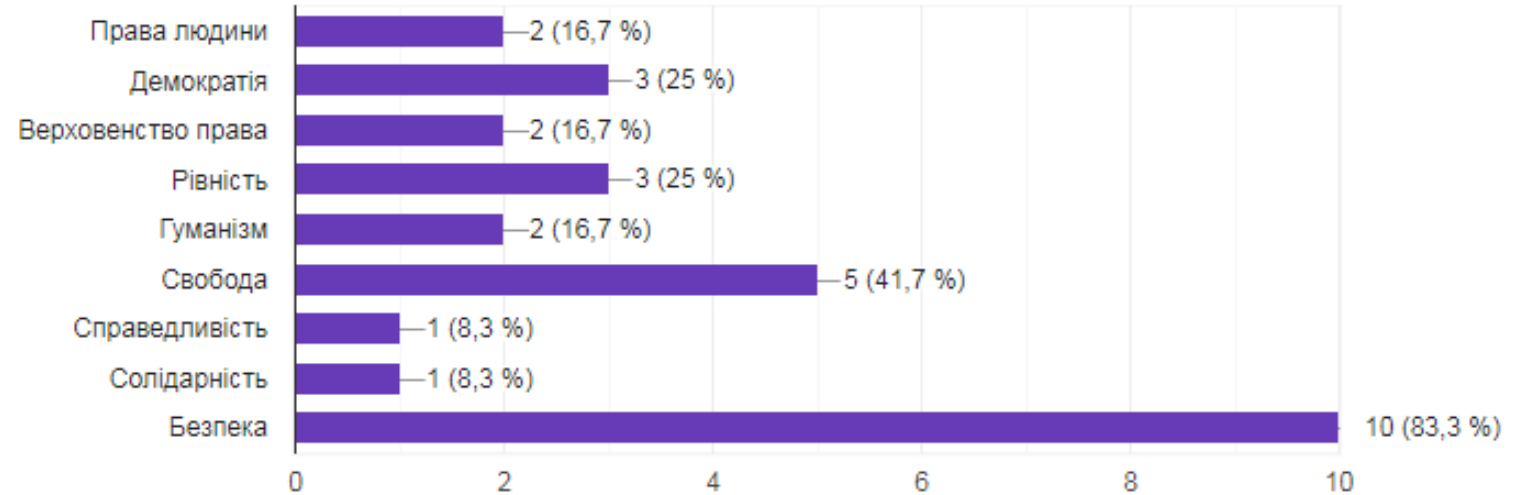

Co-funded by the
European Union

Опитування про фундаментальні європейські цінності

Питання 3: На які європейські цінності негативно вплинула цифровізація?

Відповіді:

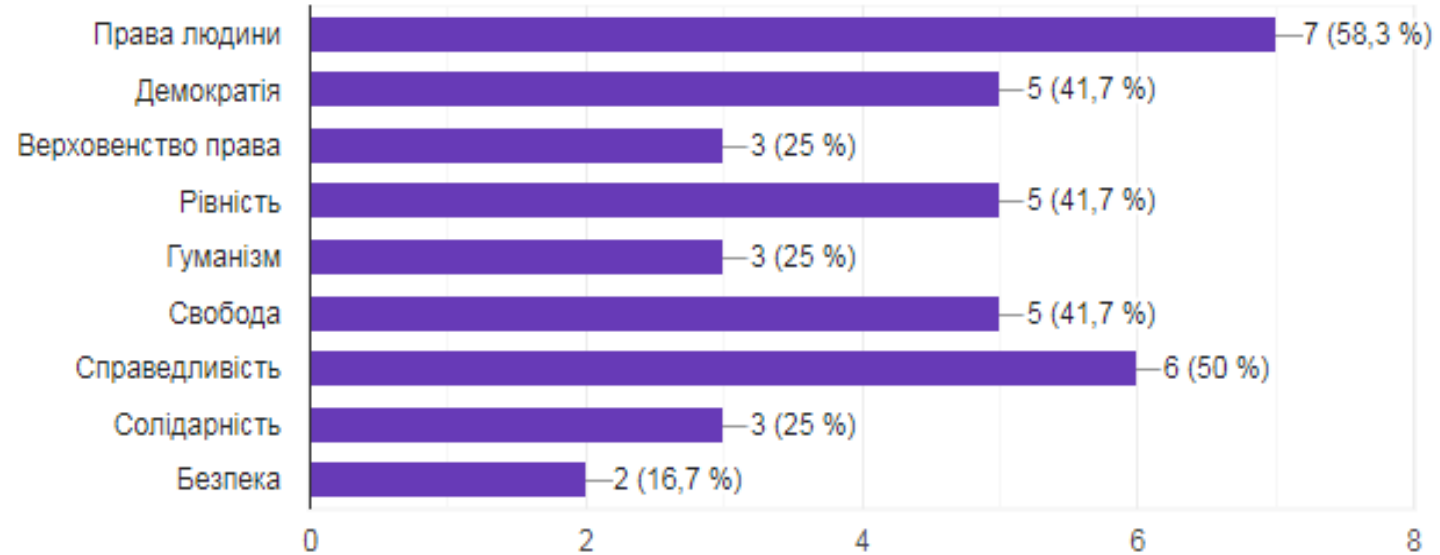

Co-funded by the
European Union

Опитування про фундаментальні європейські цінності

Питання 4: На які європейські цінності позитивно вплинула цифровізація?

Відповіді:

Co-funded by the
European Union

Опитування про фундаментальні європейські цінності

Питання 5: Договори яких типів (або з якими особливостями) найбільш потрібні у цифрову еру?

Відповіді:

(1) Договори, які відповідають принципу свободі договору, в яких можна багато частин обговорити і поміняти так, як домовляться сторони. Мають бути гнучкими, і тоді їх можна швидко налаштувати під потреби, викликані всілякими змінами в цифрову еру

(2) Договори в ІТ сфері

(3) Односторонні

(4) Купівлі- продажу

(5) Договір про використання даних

(6) Цифрові

(7) Контракти

Co-funded by the
European Union

(8) Договори про нерозголошення, договори про неконкуренцію

(9) Договори про конфіденційність, кібербезпеку, в цілому про захист людини в цифровій ері

(10) Угоди про надання послуг (Terms of Service, Service Level Agreements). Такі угоди повинні чітко визначати умови використання, права та обов'язки сторін, а також врегульовувати питання щодо конфіденційності, безпеки та доступу.

Co-funded by the
European Union

Ці матеріали підготовлені командою проекту Центр Досконалості Жана Моне “Європейські фундаментальні цінності в цифрову еру”. Матеріали є частиною проекту Центр Досконалості Жана Моне “Європейські фундаментальні цінності в цифрову еру”, 101085385 – EFVDE – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH, що фінансується Європейським Союзом.

Однак висловлені погляди та думки належать лише авторам і не обов’язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти і культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні орган, що надає гранти, не можуть нести за них відповідальності.

Ми хотіли б висловити щиру подяку за цінний внесок Ігору Іванюрі та Денису Шевченко.

Ви можете зв’язатися з нами за адресою yu.s.razmetaeva@nlu.edu.ua

Co-funded by the
European Union

The training materials were prepared by the project team of The Jean Monnet Center of Excellence European Fundamental Values in Digital Era. The materials are the part of the project The Jean Monnet Center of Excellence European Fundamental Values in Digital Era, 101085385 – EFVDE – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or EACEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

We would like to express our sincere gratitude for the valuable contributions of Igor Ivaniura and Denys Shevchenko.

You can contact us yu.s.razmetaeva@nlu.edu.ua